

La X Conferència General de la Unesco reunida a Paris durant el mes de Novembre ha estat una ocasió per a plantejar novament el problema nacional català al món diplomàtic.

L'acció catalana fou iniciada pel mateix grup d'intel·lectuals que ja s'adreçà a les Conferències de 1952 i 1954, amb una comunicació enviada al Director General el 17 de setembre del 1958 i signada per J.M. Batista i Roca, P. Bosch Gimpera, Pau Casals, Josep Carner, Joan Coromines, L. Nicolau d'Olwer, R. Patxot i Jubert i M. Serra i Moret.

La base d'aquesta nova acció ha estat la Resolució 7.81 aprovada sense oposició per la IX Conferència (New Delhi, 1956) demanant el respecte a les llengües i a les cultures nacionals en l'ensenyament. Aquesta Resolució parteix del principi que tothom ha de tenir iguals possibilitats per a educar-se, constata que en certs països el lliure funcionament de l'educació topa amb obstacles, i invita tots els Estats a prendre mesures per assegurar el lliure funcionament de l'educació i per fer que a tot arreu siguin respectades les tradicions nacionals, de religió i de llengua dels habitants. Finalment invita els Estats a incloure un report especial sobre el què hagin fet en aquest aspecte dins els reports generals que cada dos anys han de presentar a les Conferències Generals.

La comunicació catalana al Director General feia present que, malgrat la Resolució de New Delhi, el Govern Espanyol continuava sense variar la seva persecució de la llengua i de la cultura catalanes: la llengua continua bandejada de les escoles, l'ensenyament és fet en contra de les nostres tradicions nacionals, la interdicció de publicar premsa en català subsisteix, i la censura no permet més que la publicació d'una petita quota d'una vuitantena de llibres catalans cada any.

Els catalans demanaven, doncs, que, en compliment de la Resolució de New Delhi, Espanya fos invitada a respectar els principis fonamentals de l'O.N.U. i de la Unesco i la Resolució de New Delhi.

Copia de la lletra al Director General i una nova comunicació en termes semblants foren enviades als Caps de les 82 Delegacions dels Estats i als membres del Consell Executiu de la Unesco.

L'acció iniciada pels intel·lectuals fou immediatament secundada per organitzacions catalanes de tots els sectors en una admirable demostració de solidaritat nacional.

El Consell Nacional Català i diverses de les seves Delegacions, la Institució de Cultura Catalana de Santiago de Xile, el Grup de Joventut Catalana de Buenos Aires, etc. enviaren també llurs comunicacions.

Més encara: catalans de molts països d'Europa i d'Amèrica, personalment o a través d'amics del país, visitaren Governos i Ambaixades per recolzar la documentació enviada a les Delegacions a la Conferència de la Unesco. Aquesta ha resultat una acció extraordinàriament útil per a plantar el problema català dintre mateix de les Cancelleries.

D'una manera especial cal remarcar i agrair les gestions del Senyor Joan Masot, que diàriament, durant els 26 dies de sessió de la Conferència, hi ha assistit, i ha contactat personalment un gran nombre de Delegacions.

El resultat d'aquestes gestions ha estat encoratjador. Hem pogut comprovar que el problema català és més conegut en el món diplomàtic del que ens podiem esperar, i això és degut especialment a la insensata política de persecució del règim franquista. Aquesta mereix una reprovació general. Les Delegacions espanyoles en els organismes internacionals es troben isolades i sense amics. Son moltes les expressions de simpatia i d'encoratjament que aquests dies la causa catalana ha rebut. Una frase d'un distingit diplomàtic americà resumeix la impressió general: "Franco no ha resolt els problemes d'Espanya, i els catalans encara no han dit llur última paraula".

Seria imperdonable que els catalans no aprofitéssim aquest coneixement del nostre cas i aquesta simpatia internacional.

Cal, però, que els catalans tinguem una posició realista. Seria tan pueril imaginar-se que les Nacions Unides ens oferiran graciosament la solució dels nostres problemes, com creure que no treurem res, d'una acció internacional. Ni una cosa ni l'altra. Catalunya, com totes les nacions en la seva situació, ha de desenvolupar una política internacional. A la Unesco i a les Nacions Unides hi ha un ambient favorable. Son molts els principis proclamats i els acords presos que donen suport a pobles que es troben en el nostre cas. Cal una acció perseverant i intel·ligent per a saber valdre'ns a favor de Catalunya d'aquest ambient i d'aquests elements favorables. Es una obligació que els patriotes tenim envers Catalunya, encara que els polítics pràctics creguin que no se'n treu res d'això.

La Unesco, al contrari de l'O.N.U., no té atribucions per a imposar sancions a l'Estat que no compleix els seus compromisos. Però és un tribunal de la consciència internacional que pot exercir una gran pressió moral damunt l'Estat transgressor. Per a una acció constant, els catalans hem d'alçar la consciència internacional, i exercir aquesta pressió moral contra l'Estat culpable de l'intent de genocidi cultural contra el nostre poble. Callar seria doblegar-se sense protesta sota la persecució.

II

Diverses resolucions aprovades per la X Conferència General de la Unesco (Paris, 1958) ratifiquen el principi fonamental de la igualtat de drets entre tots els homes sense discriminació per raons de raça, religió, llengua o nació, segons la Declaració Universal dels Drets de l'Home, de les Nacions Unides.

Conseqüència de la igualtat de drets sense discriminació per raons de llengua o de nació és donar a tots els infants una igualtat de possibilitats en l'ensenyament. Es evident que si entre les nacionalitats d'un estat els infants d'una d'elles són ensenyats a l'escola en llur llengua materna i els de les altres no, aquests es troben en una situació desfavorable en l'obtenció de possibilitats iguals d'educació. La Declaració dels Drets de l'Home i les Resolucions de les Conferències Generals de la Unesco constitueixen un cos de doctrina jurídica i política que reconeix i defensa els drets d'una nacionalitat perseguida i sotmesa a un intent de genocidi cultural com és la nostra. Pertoca als catalans de saber-se valdre d'aquesta doctrina i d'aquests principis per a defensar la nostra llengua i la nostra cultura.

Aquests principis apareixen repetidament proclamats en els acords de la X Conferència General:

- 1.- Contra la discriminació. La Resolució 3.61 "invita els Estats membres a adoptar totes les mesures possibles per suprimir de soca i arrel les discriminacions per motius de raça, religió, sexe o condicions econòmiques o socials". (Partint de la Declaració dels Drets de l'Home, els motius de llengua i nació hi son implícits). La Resolució 3.62 "autoritza el Director General de la Unesco a adoptar, en col·laboració amb les Nacions Unides, els altres organismes especialitzats i les organitzacions nacionals competents, tant governamentals com no governamentals, les disposicions necessàries per eliminar els prejudicis racials", com, per exemple, continuar les publicacions sobre el tema, encoratjar estudis i recollir material sobre relacions racials, etc.
- 2.- Igualtat en l'educació. La Resolució 1.41 "invita els Estats membres de la Unesco a facilitar, cada vegada en major escala, iguals possibilitats d'educació en tots els graus de l'ensenyament i a tota la població de llurs territoris... d'acord amb l'Article 26 de la Declaració dels Drets de l'Home, i compte tingut degudament de les característiques culturals de cada país i territori".

El respecte a les característiques de cada país és també demanat en l'educació postescolar. La Resolució 1.61 "invita els Estats membres a establir o desenvolupar en llurs territoris... un sistema d'educació del jovent i dels adults que... s'orienti principalment vers la comprensió i la cooperació internacionals, preparant-los per al compliment de llurs responsabilitats socials, especialment en el quadro dels programes preparats per al desenvolupament de llur comunitat, compte degudament tingut del caràcter de cada país".

La Resolució 1.33 autoritza el Director General a emprendre activitats i oferir serveis encaminats a proporcionar una orientació internacional per a la solució de problemes d'educació referents a... "(b) Igualtat de possibilitats d'educació, inclús la prevenció de discriminacions i l'educació de la dona".

3.- Contra l'ensenyament d'idees politiqués provocatives.- La Resolució 1.31 és de gran importància per a nosaltres, si recordem que tots els infants i joves de Catalunya i d'Espanya estan obligats a seguir cursos d' "Educación Política" falangista des de l'escola primària fins al darrer curs universitari. Allí se'ls dona idees errades sobre què és Espanya, inspirades en un nacionalisme castellà exacerbada, se'ls fomenta una prevenció contra els catalans; se'ls fica al cap que "el separatismo es un crimen" que no pot ésser tolerat i, per consegüent, que els separatistes son uns criminals. Les conseqüències d'aquestes propagandes per a la pacífica coexistència futura de les nacions peninsulars poden ésser fatals.

La Resolució 1.31 diu que "considerant que un dels mitjans més eficaces per a assegurar la pau del món és educar els infants de tots els països en el coneixement del món on viuen,...recordant que un dels objectius principals de la Unesco és apaivagar les tensions racials, socials i internacionals..., insta tots els Estats a estimular l'ensenyament en les escoles d'idees que no siguin perjudicials per a les relacions amb altres nacions ni contràries a la comprensió entre els pobles que és essencial per a l'establiment d'una pau veritable i durable, i procurar que no s'ensenyin idees politiqués provocatives".

4.- Respecte a les llengües i cultures nacionals. En la Conferència General anterior (New Delhi, 1956) fou aprovada la Resolució 7.81, presentada per Grècia, molt important sobre aquest punt, per a nosaltres, vital.

Ja ens hi hem referit. Espanya no ha fet cap cas d'aquesta Resolució, que la seva Delegació va votar; ha continuat bandejant el català de totes les escoles, i no ha presentat cap report sobre aquest punt a la Conferència General. L'acció catalana ha consistit a posar en relleu davant la Direcció General i les Delegacions a la Conferència de París aquest greu incompliment per part d'Espanya de les obligacions internacionals contretes i de la continuació de la persecució de la llengua i de la cultura catalanes.

Grècia, interessada en aquest problema a causa del conflicte de Xipre, presentà una nova Resolució a la Conferència de París, que fou aprovada sense oposició. Com per ironia, el Cap de la Delegació Espanyola presidia la sessió.

La Resolució de París parteix de l'Article 26 de la Declaració dels Drets de l'Home que proclama que els pares tenen, per prioritat, el dret de decidir la mena d'educació a donar a llurs fills. Recorda la Resolució de New Delhi invitant els Estats a respectar en l'ensenyament les tradicions nacionals, de religió i de llengua dels habitants. Constata i deplora que aquests principis no siguin arreu i tothora aplicats, i, finalment, adreça una crida apremiant als Estats membres invitant-los a desplegar tots els esforços per observar millor els principis enunciats en l'Article 26 de la Declaració dels Drets de l'Home i en la Resolució 7.81 adoptada a New Delhi el 1956.

5.- Projecte de Convenció contra la discriminació. Dintre les Nacions Unides el problema de la discriminació pertany especialment a la Comissió dels Drets Humans del Consell Econòmic i Social i a la Sub-Comissió contra la Discriminació i per la Protecció de Minories.

Dintre aquests organismes s'ha obert camí la convicció que un mitjà eficaç contra la discriminació en l'ensenyament seria un Tractat o Convenció Internacional que obligués tots els Estats que la signessin. Aquest projecte ha estat portat a la X Conferència General. El Director General hi ha sotmès un report, i la Conferència ha aprovat una Resolució a base d'un projecte presentat pels Estats Units d'Amèrica.

Segons aquesta Resolució, la Conferència, observant les múltiples formes de discriminació de què infants, joves i adults poden ésser víctimes, i conscient que les desigualtats en les oportunitats de rebre ensenyament existeixen en molts llocs, decideix que la Unesco prengui la responsabilitat de preparar un projecte de Convenció Internacional sobre els diversos aspectes de les discriminacions en l'ensenyament.

La Conferència, finalment, autoritza el Director General a preparar un informe preliminar i un projecte de Convenció, a comunicar-lo als Estats i a convocar el 1960 un Comitè de Tècnics i juristes per tal de sotmetre a la pròxima XI Conferència General (París, Novembre del 1960) un projecte revisat de Convenció.

La Delegació Espanyola s'oposà al projecte dels Estats Units dient que fomentaria diferències dintre dels estats que en alló que a Espanya es refereix "no tenen més que una valor pintoresca i folklòrica". Sense dir-ho pel seu nom la Delegació Espanyola plantejava així implícitament el cas de Catalunya

dintre d'Unesco, i molts dels presents així ho compregueren. El President de la sessió observà que les reserves espanyoles tornaven a obrir un debat sobre el fons de la qüestió de la no-discriminació i per una aclaparadora majoria el punt de vista espanyol fou rebutjat.

- 6.- Lliure circulació d'idees i d'informacions. Tenint present les mesures que en certs Estats (Espanya entre ells) impedeixen l'entrada d'informacions, llibres i periòdics (entre ells les revistes culturals catalanes publicades a Europa i a Europa i a Amèrica), la Resolució 5.21 autoritza el Director General a prendre les mesures que calguin per suprimir els obstacles que s'oposen a la lliure circulació de les idees. Això podrà fer-ho cooperant amb les Nacions Unides a favor de la llibertat d'informació, estimulants els Estats membres a facilitar la lliure circulació de les informacions, preparant projectes de caràcter pràctic per a sotmetre'ls a Conferències Internacionals de Correus, Transports, ect... i obtenint la participació dels sectors professionals interessats en els treballs de la Unesco relatius a la lliure circulació d'idees i d'informacions.

o
o o

Aquest resum dels acords de la X Conferència General de la Unesco i de l'actuació que els catalans han desenvolupat en ocasió d'ella mostra els immensos camps d'acció que tenim davant i el nombre d'armes que se'ns ofereixen per a prosseguir-hi la nostra lluita nacional. Com ha estat dit abans, cal perseverància i intel·ligència per a saber-ne treure profit a favor de Catalunya.

Voldriem cloure amb una crida a tots els catalans per a què col·laborin en aquesta acció internacional de Catalunya, especialment als juristes i a les persones interessades en afers internacionals.

Des de qualsevol lloc del món on us trobeu, poseu-vos en relació amb J.M. Batista i Roca, 5 Lyndewode Road, Cambridge, Anglaterra.

o
o o

Desembre 1958.